

رضا رضایی

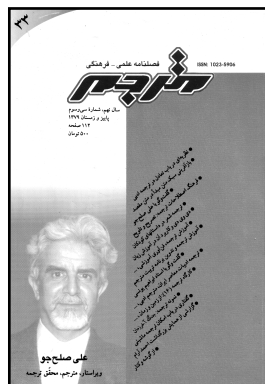
مترجم

به مناسبت بیست سالگی مترجم

بیست سالگی مجله مترجم را به شما و همه مترجمان تبریک می‌گویم. جا دارد تقدیر کنیم از همت بلند و تلاش پیگیر بنیادگذاران مترجم و همه کسانی که زحمت کشیدند و کمک کردند تا آن نوزاد ببالد و بشود این جوان برومند بیست ساله‌ای که می‌بینیم. مجله مترجم خدماتی به مترجمان و حوزه ترجمه کرده است که یکی از مهم‌ترین آن‌ها ایجاد فضا برای طرح‌شدن مباحث‌ها و موضوع‌هایی بوده است که شاید در هیچ نشریه یا تریبون دیگری مجال و میدانی نمی‌یافت. منظورم انتشار مطالبی است (به شکل مقاله یا نقد یا مصاحبه) که در آن‌ها به مسائلی نظیر انواع ترجمه، نظریه‌های ترجمه، سبک در ترجمه و امثال آن پرداخته شده است.

به این دلیل بر این نوع مطالب تأکید می‌کنم که ترجمه در کشور ما کاری «تجربی» و حتی ذوقی، یا به عبارت بهتر، تفننی، به شمار می‌آید و ما با کمتر مترجمی روبه‌رو می‌شویم (بخصوص در نسل جدید) که با چراغ تئوری و مجهز به مفاهیمی از قبیل سبک و با تشخیص «زبان» یا «لحن» اثر مبدأ به ترجمه بپردازد.

غیر از بحث تکراری «آشنایی با زبان مبدأ، آشنایی با زبان مقصد، و احاطه بر موضوع»، که صد البته با قوت تمام اعتبار دارد و به هیچ‌وجه منکر آن نیستیم، مسئله مهم دیگری هم در کار ترجمه مطرح است که اجمالاً به آن می‌گوییم «سبک». اگر مجله مترجم همین یک نکته را طرح کرده باشد (به فرض که به نتیجه هم نمی‌رسید) به نظر من باز کار بزرگی کرده است و بینش تئوریک را ارتقاء داده است. اکنون در بیست سالگی مجله مترجم هنوز کمبود بحث‌های تئوریک

به چشم می‌آید (بحث‌های غیرتئوریک و اخبار و غیره کم و بیش در نشریه‌های دیگر چاپ می‌شود). امیدوارم با تداوم انتشار مجله شما این نوع بحث‌ها تداوم پیدا کند و نقد ترجمه هم خلاصه نشود به یافتن خطاها و اشتباه‌های متنی (چه در فهم زبان مبدأ و چه در نگارش زبان مقصد)، زیرا یافتن این خطاها و اشتباه‌ها و تصحیح کردن آن‌ها با آن که «لازم» است «کافی» نیست. چه بسیار متن‌های ترجمه شده که ظاهراً درست برگردانده شده‌اند (یعنی ظاهراً مترجم متن مبدأ را فهمیده و متن فارسی را هم درست تحریر کرده) اما در آن‌ها هیچ نشانه‌ای از لحن یا سبک و سیاق نویسنده پیدا نمی‌کنیم. بیشتر منتقدان در نوشته‌های خود به شرط «لازم» ترجمه پرداخته‌اند، و خوب است که به شرط «کافی» آن هم پرداخت.

امیدوارم سال‌های سال پایدار باشید. در حروف‌چینی، نمونه‌خوانی، و بقیه امور فنی انتشار مجله هم دقت بیشتری به خرج دهید، چون از مجله‌ای که مترجم نامیده می‌شود انتظار می‌رود دقیق و بی‌غلط به دست خواننده برسد. ۵